

شماره آزمون: ۱۳	به نام خداوند جان و خرد	سؤالات درس: فارسی ۲
درس: کاوه دادخواه		پایه تحصیلی: یازدهم (کلیه رشته‌ها)
تعداد سؤالات: ۲۸		

قلمرو زبانی:

- ۱- معنی واژگان صحیح را از داخل کمانک انتخاب کنید.
 - تو شاهی و گر اژدها پیکری بیاید زدن داستان، آوری (به‌طور قطع - احتمالاً)
 ۲- کدام واژه داخل کمانک از نظر املائی درست است؟
 - کشتی‌گیری بود که در زورآزمایی شهره بود. بدر در میدان او (هلالی - حاللی) بود و رستم به دستان او زالی.
 ۳- وضعیت کدام دو واژه در گذر زمان، یکسان است؟
 الف) سوکار - سوگند ب) کثیف - فتراک ج) سپر - رکاب
 ۴- در بیت «ببویید کاین مهتر آهرمن است / جهان آفرین را به دل دشمن است»: سؤال شبه‌نهایی، اردیبهشت ۱۴۰۳
 الف) نوع وابسته پیشین در جمله دوم را بنویسید.
 ب) نقش واژه مشخص شده را بنویسید.
 ۵- واژه «شوخ» از نظر وضعیتی که در گذر زمان پیدا کرده، مشابه واژگان کدام گزینه است؟ سؤال شبه‌نهایی، اردیبهشت ۱۴۰۳
 الف) کثیف، سوگند ب) فتراک، برگستوان ج) شادی، پذیرش د) رکاب، یخچال
 ۶- در بیت زیر، یک برابر معنایی مناسب برای واژه «خداوند» بیابید.
 «خروشید کای پایمردان دیو بریده دل از ترس گیهان خدیو»
 ۷- در کدام سروده، واژه‌ای هم‌معنی واژه «پرچم» مشهود نیست؟
 الف) چون رایت عشق آن جهانگیر شد چون مه لیلی آسمان‌گیر
 ب) پس به کران آب فرود آمدند و شراع‌ها زده بودند.
 ج) جانان من برخیز و بشنو بانگ چاووش آنک امام ما علم بگرفته بر دوش
 د) پیش‌بند چرمین او که بر نیزه کرد، درفش بود انقلابی.
 ۸- در نمونه‌های زیر، فعل‌های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید.
 الف) نباشم بدین محضر اندر گوا نه هرگز براندیشم از پادشا
 - چه اندیشید آن دم، کس ندانست که مژگانش به خون دیده تر شد
 ب) پس از یک ساعت، برآمد و گفت: «ای بوالفضل، تو را امیر می‌خواند.»
 - برآمد بدین روزگار دراز کشید اژدها را به تنگی فراز
 ۹- در گروه کلمات زیر، «غلط‌های املائی» را بیابید و شکل درست آن‌را بنویسید.
 «اساطیر کهن»، «فایق و مسلط»، «الحاح و پافشاری»، «امضای محضر»، «حلال ماه»، «فریاد و غوغا»، «خالیگر دربار»
 ۱۰- هریک از واژه‌های مشخص شده، مشمول کدام وضعیت‌های چهارگانه شده‌اند؟
 الف) وقت است تا برگ سفر بر باره بندیم ب) بدو گفت مهتر به روی دُرُم
 ج) پرورده عشق شد سرشتم د) و این مرد بزرگ و دبیر کافی، به نشاط، قلم در نهاد.

۱۱- در کدام بیت، «متمم» به شیوه گذشته زبان فارسی آمده است؟

- (الف) همی رفت منزل به منزل چو باد
 (ب) که گر هفت کشور به شاهی تو راست
 (ج) به شهر اندرون هر که بُرنا بُدند
 (د) مگر کز شمار تو آید پدید
- سری پر ز کینه، دلی پر ز داد
 چرا رنج و سختی همه بهر ماست
 چو پیران که در جنگ، دانا بدند
 که نوبت ز گیتی به من چون رسید؟

۱۲- درباره کاربرد «را» در سروده‌های زیر توضیح دهید.

- (الف) بفرمود پس کاوه را پادشا
 (ب) همی بر خروشید و فریاد خواند
- که باشد بدان محضر اندر گوا
 جهان را سراسر، سوی داد خواند

۱۳- باتوجه به سروده‌های زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید:

- «تو شاهی و گر ازدها پیکری
 که گر هفت کشور به شاهی تو راست
- بیایند زدن داسستان، آوری
 چرا رنج و سختی همه بهر ماست؟»
- (الف) نوع «واو» در بیت اول و دوم را بررسی کنید.
 (ب) یک برابر معنایی برای واژه «آوری» بنویسید.
 (ج) در بیت دوم، هسته و وابسته را نشان دهید.

۱۴- کاربرد معنایی فعل «است» در کدام مصراع متفاوت است؟

- (الف) جهان‌آفرین را به دل، دشمن است
 (ب) که بر بخردان این سخن، روشن است
- (ج) بپوید کاین مهتر اهرمن است
 (د) مرا در نهانی یکی دشمن است

قلمرو ادبی:

۱۵- آرایه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.

- (الف) چو کاوه برون شد ز درگاه شاه
 (ب) با جوانان چو دست بگشادی
- بر او انجمن گشت بازارگاه (استعاره، مجاز)
 پای گردون پیر بریستی (تشخیص، تشبیه)

۱۶- در بیت زیر، کاربرد آرایه‌های «مراعات نظیر»، «واج‌آرایی» و «.....» دیده می‌شود.

«سپهبد به گفتار او بنگرید شگفت آمدش کان سخن‌ها شنید»

۱۷- در هریک از سروده‌های زیر، کدام زمینه حماسی دیده می‌شود؟

- (الف) بپوید کاین مهتر اهرمن است
 (ب) چو ضحاک بر تخت شد شهریار
- جهان‌آفرین را به دل، دشمن است
 بر او سالیان انجمن شد هزار
- (ج) سوی لشکر آفریدون شدند
 ز نزدیک ضحاک بیرون شدند

۱۸- باتوجه به بیت «یکی بی‌زیان مرد آهنگرم / ز شاه، آتش آید همی بر سرم»

(الف) کدام واژه در معنی استعاری به کار رفته است؟

(ب) واژه «سر» دارای چه آرایه‌ای است؟

(ج) کدام عبارت، دارای معنی کنایی است؟ مفهوم آن را بنویسید.

۱۹- نوع ادبی هریک از آثار زیر را بنویسید.

- (الف) لیلی و مجنون
 (ب) شاهنامه فردوسی
 (ج) روضه خلد

قلمرو فکری:

۲۰- مفاهیم بیان شده در ستون «ب» به کدام یک از عبارت های کنایه ستون «الف» مرتبط می شود؟ (در ستون «ب»، یک مورد اضافی است.)

الف	ب
۱) خروشید و برجست لرزان ز جای / بدرید و بسپرد محضر به پای	- توجه نکردن
۲) کسی کاو هوای فریدون کند / دل از بند ضحاک بیرون کند	- پذیرفتن
۳) خروشید کای پایمردان دیو / بریده دل از ترس گیهان خدیو	- بی ارزش کردن
۴) همه سوی دوزخ نهادید روی / سپردید دل ها به گفتار اوی	- پیمودن
	- رهایی

۲۱- در بیت «با جوانان چو دست بگشادی / پای گردون پیر بربستی» شاعر فردی را توصیف می کند که به لحاظ کدام جنبه، قوی است؟

سؤال شبه نهایی، اردیبهشت ۱۴۰۳

الف) جسمی ب) روحی

۲۲- براساس مفهوم ابیات زیر، کدام دسته از افراد، مخاطب شاعر نیست؟

سؤال شبه نهایی، اردیبهشت ۱۴۰۳

«خروشید کای پایمردان دیو بریده دل از ترس گیهان خدیو
همه سوی دوزخ نهادید روی سپردید دل ها به گفتار اوی»

الف) شورشیان درباری ب) افراد خدانترس ج) یاریگران اهریمن د) دل سپردگان به ابلیس

۲۳- بیت «شماریت با من بیاید گرفت / بدان تا جهان ماند اندر شگفت» و بیت زیر، بر کدام مفهوم مشترک تأکید دارند؟

«تو شاهی و گر ازدها پیکری باید زدن داستان، آوری»

۲۴- عبارت «کشتی گیری بود که در زور آزمایی شهره بود. بدر در میدان او هلالی بودی و رستم به دستان او زالی.» کدام مفهوم را خاطرنشان می سازد؟

الف) زورگویی ب) زیبایی ج) قدرتمندی د) پهلوانی

۲۵- فردوسی در بیت «هنر خوار شد جادویی ارجمند / نهان راستی، آشکارا گزند» به کدام ویژگی پادشاهی ضحاک اشاره دارد؟

۲۶- باتوجه به سروده های زیر، مفهوم کدام بیت، متفاوت است؟

الف) همی برخروشید و فریاد خواند جهان را سراسر، سوی داد خواند
ب) همان، کاوه، آن بر سر نیزه کرد همان گه ز بازار برخاست گرد
ج) بیوید کاین مهتر آهرمن است جهان آفرین را به دل، دشمن است

۲۷- در بیت «کسی کاو هوای فریدون کند / دل از بند ضحاک بیرون کند» شاعر لازمه طرفداری از حق را در چه می داند؟

۲۸- معنی ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.

سؤال شبه نهایی، اردیبهشت ۱۴۰۳

الف) بیامد به درگاه سالار نو بدیدندش آن جا و برخاست غو
ب) چو ضحاک بر تخت شد شهریار بر او سالیان انجمن شد هزار